

Полторак А. С.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
poltorak@mnaui.edu.ua*

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Проаналізовано особливості та основні положення антикорупційного законопроекту податкової реформи, що має набрати чинності з 01.01.2017 р., описано очікувані результати від його впровадження для податкової системи України.

Ключові слова: податки, податкова система, податкова реформа, реформування, податок на прибуток, спрощена система оподаткування.

Протягом останніх років податкова система України зазнає систематичних змін з метою підвищення якості адміністрування, створення максимально сприятливих умов для активізації підприємницької діяльності, покращення інвестиційного клімату.

Проблему проведення податкової реформи в Україні досліджували в своїх працях такі автори як В. Т. Мінкович, В. В. Свадеба [2, с. 224-226], І. О. Луніна, Н. Б. Фролова [1, с. 7-20], В. П. Хомутенко, Є. М. Богатирьова [5, с. 43-46] та інші, однак, з урахуванням того, що відкрита робота над змінами податкової системи України продовжується, проблема аналізу пріоритетних напрямів реформування податкової системи країни залишається актуальною.

Зауважимо, що новою хвилею реформування податкової системи України стане так званий “антикорупційний законопроект”, схвалений Урядом 5 жовтня 2016 р., особливістю якого є безпрецедентно відкрите публічне обговорення положень, так, цей пакет податкових змін до Податкового кодексу України [3] став результатом спільної праці Міністерства фінансів України, народних депутатів, а також бізнесу і громадських експертів. Враховуючи те, що впровадження даного законопроекту, як очікується, сприятиме зменшенню корупційної складової податкової сфери, його публічно підтримали відомі громадські та бізнесові об'єднання, такі як Європейська бізнес асоціація, Торгово-промислова палата

України, Американська торгівельна палата, Коаліція “За ліберальну податкову реформу” [4] та інші.

Проаналізуємо основні положення вищезазначеного законопроекту та очікувані результати від його ймовірного впровадження 01 січня 2017 р. для податкової системи України. По-перше, пропонується певний перерозподіл прав і функцій між Міністерством Фінансів України (МФУ) та Державною фіскальною службою України (ДФСУ), в результаті чого частина повноважень ДФСУ буде передано до МФУ аналогічно моделі “двох вершин”. На нашу думку, очікується тривалий перехідний період, протягом якого у платників податків будуть виникати труднощі щодо виокремлення повноважень МФУ і ДФСУ у податковій площині. Також у 2017 році для платників податків планується повноцінне запровадження електронного кабінету, який надасть доступ до комплексної інформації, яка може бути корисна конкретному платнику податків. Це удосконалення є важливим і очікуваним через те, що більшість програм, якими користуються платники податків, є платними, крім того, досить часто у платників податків виникають певні труднощі з отриманням квитанцій про прийняття звітності, налагодженням ефективної роботи програми та ін.

Планується, що фінансова звітність, яка має подаватись разом з податковою декларацією з податку на прибуток, отримує статус додатку до цієї форми податкової звітності, так, неподання фінансової звітності до контролюючих органів спричинить факт неподання і податкової декларації. Також планується продовжити строк складання індивідуальної податкової консультації для платників податків до 35 днів, що на нашу думку, є негативним фактом через те, що найчастіше податкові консультації необхідні платникам податків для прийняття оперативних рішень у досить обмежений строк, так, тривалий термін для надання податкової консультації, визначений законодавством, спричиняє те, що звернення за консультацією до органів ДФСУ втрачає сенс.

У сфері оподаткування податком на прибуток також очікуються значні

зміни, серед яких звуження переліку витрат, які враховуються при розрахунку фінансового результату діяльності, у т. ч. витрат на поліпшення не виробничих основних засобів, що спричинить збільшення податкових надходжень від оподаткування податком на прибуток. Зауважимо, що переважна більшість змін у правилах оподаткування податком на прибуток стосуються лише платників, які коригують фінансовий результат до оподаткування, тобто всіх платників, річний оподатковуваний дохід яких перевищує 20 млн грн.

Серед нововведень, які однозначно сприятиме активізації підприємницької активності, доцільно виокремити запровадження податкових “канікул”. Так, планується на період до 31 грудня 2021 року запровадження нульової ставки податку на прибуток для підприємств із річним доходом, що не перевищує 3 млн грн, та розміром заробітної плати працівників, більшим ніж 2 законодавчо встановлені мінімальні заробітні плати, за умови відповідності наступним критеріям: створення підприємства відбулось після 01 січня 2017 року; діючі підприємства з річним доходом, меншим за 3 млн грн, та кількістю працівників, що не перевищувала 20 осіб протягом останніх 3 років; діючі підприємства, які до 01 січня 2017 р. застосовували спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, з річним доходом, меншим за 3 млн грн, та кількістю працівників, що не перевищувала 50 осіб.

Зазначимо, що скористатись такою нормою законодавства не зможуть підприємства, які здійснюють виробництво, експорт, імпорт, оптовий продаж підакцизних товарів, фінансову і страхову діяльність, обмін валют, зовнішньоекономічну діяльність, будь-які види оптової торгівлі, а також діяльність у сфері бухгалтерського обліку, права, інжинірингу та інші.

Суттєвих змін зазнають і правила оподаткування податком на додану вартість (у т. ч. скасується спеціальний режим для сільськогосподарських підприємств, відкоригується перелік обов’язкових реквізитів податкової накладної, а також строків її реєстрації та ін.), податку на доходи фізичних

осіб, інших загальнодержавних податків, а також спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, яка, ймовірно, продовжить своє існування, хоча і з деякими змінами, у т. ч. видозміниться норма щодо оподаткування дивідендів при їх сплаті платниками єдиного податку.

Таким чином, активно продовжується запровадження змін до Податкового кодексу України з метою підвищення якості адміністрування, покращення інвестиційного клімату. Переважна більшість очікуваних нововведень сприятимуть створенню умов для активізації підприємницької діяльності, однак, деякі положення податкової реформи все ж-таки вважаються дискусійними та потребують окремого обговорення науковцями, представниками бізнесу і громадськими експертами.

Список використаних джерел:

1. Луніна І. О. Міжнародні тенденції реформування податкових систем у післякризовий період 2008-2014 рр. та уроки для України / І. О. Луніна, Н. Б. Фролова // Фінанси України. – 2015. – № 8. – С. 7–20.
2. Мінкович В. Т. Реформування податкової системи України як необхідна умова для розбудови провідної держави / В. Т. Мінкович, В. В. Свадеба // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Вип. 1(1). – С. 224-226.
3. Податковий кодекс України : Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/XVi3yj>. – Дата останнього доступу: 14.09.2016 р.
4. Уряд схвалив антикорупційний законопроект щодо удосконалення податкової системи / Міністерство Фінансів України : офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/Tik7iu> – Дата останнього доступу: 07.10.2016 р.
5. Хомутенко В. П. Механізм реалізації податкової реформи / В. П. Хомутенко, Є. М. Богатирьова // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 43-46.

A. Poltorak. Priority directions of reforming of tax system of Ukraine.

Summary

The article analyses the peculiarities and main provisions of the anti-corruption bill tax reform, which should enter into force 01.01.2017, describes the expected results of its implementation for the tax system of Ukraine.

Keywords: taxes, tax system, tax reform, reform, income tax, simplified tax system.